

Plenum

Onsdag 17.12.2025 kl. 10.00—19.25

2.3. Huvudtitel 35 Miljöministeriets förvaltningsområde

Talman Jussi Halla-aho: Nu presenteras huvudtitel 35 gällande miljöministeriets förvaltningsområde.

Den allmänna debatten om huvudtiteln fortgår i detta skede högst till klockan 15.30.

Ledamot Viitanen. — Varsågod.

Debatt

14.02 **Pia Viitanen sd** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Seuraavaksi joitakin nostoja mietinnöstä ympäristöministeriön osalta.

Aluksi järjestöistä: valiokunta pitää avustusta saavien järjestöjen työtä merkittävänä ja arvokkaana ja lisää momentille 350 000.

Tässä mietinnössään valiokunta käy läpi myös Helmi- ja Metso-ohjelmia, joita se pitää tarpeellisina. Helmi-ohjelman osalta yhdymme muun muassa ympäristövaliokunnan huoleen perinnebiotooppien uhanalaisesta asemasta. Metso-ohjelman toimikausi päättyy kulu-
van vuoden lopussa. Kaudella on saavutettu ympäristöministeriön hallinnonalan osalta sille asetetut määrälliset tavoitteet. Silti metsäluonnon monimuotoisuuden heikkenemisen pysäyttämiseksi tarvitaan ohjelmaa laajempia toimia koko yhteiskunnassa.

Luonnonvaraisten eläinten hoidon määrärahaa pidämme tärkeänä ja tarvetta esitettyä laajempana. Valiokunta lisää momentille 225 000 euroa.

Ilmastopolitiikkaan liittyen valiokunta on huolissaan Suomen ilmastotavoitteiden saavuttamisesta ja toimenpiteiden riittävydestä. Suomen etujen mukaista on selvittää, miten ja millä aikataululla päästöjä voidaan kustannustehokkaimmin vähentää.

Käymme läpi myös kansallista kiertotalousohjelmaa. Kiertotalous edistää ja tiivistää uudenlaista yhteistyötä, jolla saadaan aikaan systeemisii muutoksia keskeisillä toimialoilla, kuten rakentamisessa, ruokajärjestelmässä ja teollisuudessa.

Itämeren ja vesiensuojelun edistämisen osalta mietinnössä käydään läpi Ahti-ohjelmaa sekä Saaristomeri-ohjelmaa, ja pidämme tärkeänä sisävesien ja meren hyvän tilan saavuttamista sekä Saaristomeren poistamista hotspot-listalta.

Metsähallituksen osalta valiokunta korostaa Metsähallituksen merkittävää roolia ja lisää momentille 1 050 000 euroa, jota kohdennetaan muun muassa autiotupien kunnostukseen ja ylläpitoon.

Pilaantuneiden alueiden kunnostuksen osalta valiokunta toteaa, että määrärahat ovat tarpeeseen nähden niukat, vaikka ensisijaisesti pilaantuneen alueen selvittämisen ja puhdistamisen maksaa pilaantumisen aiheuttaja. Valiokunta lisää tälle momentille 100 000 euroa kahteen kunnostushankkeeseen.

Puhemies! Sitten asumisen puolelle. Valtion asuntorahasto lakkautetaan ensi vuoden alussa. Jatkossa asuntotuotannon avustukset, takaukset ja valtuudet myönnetään valtion ta-

Underpunkt i budgeten PR 131/2025 rd

lousarviosta. Tiedossa on ollut, että aravalainakannan pientymisen ja rahaston tuottojen vähentymisen myötä VARin kassa tulee ehtymään. Asiantuntijakuulemisessa on kuitenkin esitetty huolta siitä, heikkenevätkö muutoksen myötä asuntopolitiikan ennakoitavuus sekä mahdollisuus vastata vastasyklisesti rakennusalan tilanteeseen.

Asumisneuvonnan osalta me toteamme, että pienituloisten työssäkäyvien asiakkaiden, häätö- ja vuokravelkatilanteiden sekä asunnottomien asiakkaiden määrät ovat kasvussa, ja korostamme asumisneuvonnan tärkeyttä ongelmien ennaltaehkäisyssä. Kuluvalla hallituskaudella on käynnissä ohjelma pitkäaikaisasunnottomuuden poistamiseksi. Tässä mietinnössä me kuvaamme Suomen hyvän historian asunnottomuuden hoidossa ja osoitamme huolestamme asunnottomuuskehityksen käänteestä huonompaan suuntaan.

Erityisryhmien investointiavustuksen matalan tason johdosta avustettavia hankkeita joudutaan priorisoimaan voimakkaasti, ja avustus kohdennetaan ensi sijassa vammaisten henkilöiden ja pitkäaikaisasunnottomien hankkeille. Valiokunnan saaman tiedon mukaan avustus riittää hädin tuskin edellä todettujen ryhmien hankkeisiin.

Hallitus esittää, että jatkossa opiskelija-asuntoprojektit olisi mahdollista rahoittaa 100-prosenttisesti korkotukilainalla. Valiokunta pitää tätä hyvänä, mutta toteamme, että pelkkä korkotukilainoitus ilman avustusta tulee kuitenkin näkymään pidemmällä aikavälillä opiskelija-asumisen kustannusten nousuna.

Valiokunta kiinnittää erityistä huomiota ikääntyneiden asumisen investointitarpeisiin sekä tarpeeseen löytää yhteiskunnan kannalta kokonaistaloudellisesti kestäviä ratkaisuja.

Ensi vuoden korkotukivaltuudeksi esitetään miljardi 135 miljoonaa euroa. Taso on selvästi alempi kuin edellisvuosina. Valiokunta pitää valtuuksien tasoa riittävänä mutta korostaa, että rakentamisen, asuntopolitiikan ja suhdanteiden tilannekuvaa tulee seurata, samoin kuin erityisryhmien puolelta tulevaa korkotukivaltuuden kysyntää. Jatkuvuutena on myös syytä kiinnittää huomiota siihen, että vaikka korkotukilainat luetaan Tilastokeskuksen määrittelyssä osaksi julkista velkaa, niin valtuuden tason ei pidä muodostua pullonkaulaksi ja estää kokonaiskuvassa tarkoituksenmukaista asuntopolitiikkaa.

Asuntopolitiikassa on syytä kiinnittää huomiota myös segregaatiosuhteiden ehkäisemiseen. Asumisoikeusasuntojen uudistuotantoon ei myönnetä korkotukilainoja enää ensi vuonna, ja toteamme, että pidemmän aikavälin ratkaisuja ei ole vielä tehty asumisoikeusasuntojen rakentamisen lakkauttamisen jälkeiseen tilanteeseen.

Tässä, puhemies, lyhyesti muutama nosto. Haluan lopuksi kiittää kaikkia jaoston jäseniä ja myös ministeriä hyvästä yhteistyöstä. — Kiitoksia.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Multala, olkaa hyvä.

14.08 Ympäristö- ja ilmastoministeri Sari Multala: Arvoisa puhemies! Kiitos valtiovarainvaliokunnalle ja eduskunnalle budjetin käsittelystä ja vastauksesta budjettiesitykseemme. Julkisen talouden vaativasta tilanteesta huolimatta olemme kyenneet tekemään investointeja tulevaan. Hallitus jatkaa työtämme ympäristön hyväksi.

Hallitusohjelman mukaisesti tavoitteenamme on tehdä Suomesta puhtaan energian suurvalta. Tämä työ etenee määrätietoisesti. Hallituksen esitys puhtaan energian investointien edistämiseksi ja toisaalta myös sähköverkon kehittämiseksi eli niin sanottu suurjänniteverkko -hallituksen esitys, eli -laki, on hyväksytty. Lainsäädäntö astuu voimaan vuoden alussa. Suurien investointitukien lisäksi hallitus on lanseerannut mittavan verohyvityksen suurille ilmastoneutraaliin talouteen tähtääville investoinneille.

Underpunkt i budgeten PR 131/2025 rd

Uusi Lupa- ja valvontavirasto aloittaa tammikuun alusta, ja siirrymme kohti yhden luukun ympäristöluvituksen mallia. Yritykset tarvitsevat sujuvaa ja ennakoitavaa luvitusta.

Jo nyt Suomen sähköntuotanto on lähes päästötöntä. Sähkön toimitusvarmuus on hyvä, ja sähkön hinta on Euroopan edullisimpia. Tämä on meille kilpailuetu, joka tukee puhdasta kasvua ja houkuttelee meille uusia investointeja. Kestävä kasvu syntyy innovaatioista ja uusista ratkaisuista, jotka ovat nykyistä puhtaampia.

Vahva talous ja resilientti yhteiskunta rakennetaan luonnonvarojemme kestäväällä käytöllä, luontopääomamme vahvistamisella ja fossiilisista raaka-aineista luopumisella. Vähennämme päästöjä myös siksi, että kotimaiset puhtaat ratkaisut vahvistavat samalla kilpailukykyämme ja huoltovarmuuttamme. Suomi on varautumisen mallimaa. Tuontifossiilisista energialähteistä luopuminen on osa varautumista, jolla voimme luoda samalla kotimaista talouskasvua. Suomi irtautuu fossiilienergiasta puhtaan siirtymän hankkeiden avulla. Etenkin tässä geopolitiisessa tilanteessa omavaraisuuttamme ja huoltovarmuuttamme vahvistavaa siirtymää kannattaa vauhdittaa edelleen. Esimerkiksi viime viikolla annoimme valtioneuvoston asetuksen, jonka nojalla tulemme tukemaan bioperäisen hiilidioksidin talteenottokapasiteetin rakentamista 90 miljoonalla eurolla. Tarjouskilpailu tämän osalta aukeaa tammikuussa. Suomella on ainutlaatuiset mahdollisuudet luoda vetytalouden ratkaisuista puhdasta sähköä ja bioperäistä hiilidioksidia raaka-ainetta hyödyntämällä. Esimerkiksi meriliikenteessä voidaan näin vähentää tulevaisuudessa tuontipolttoaineiden käyttöä.

Arvoisa puhemies! Ensi vuoden talousarviossa ympäristöministeriön hallinnonalalle on ehdotettu määrärahoja yhteensä 496 miljoonaa euroa, mikä on noin 242 miljoonaa euroa enemmän kuin vuoden 25 varsinaisessa talousarviossa. Lisäyksestä suurin osa, noin 230 miljoonaa euroa, johtuu Valtion asuntorahaston toimintamenojen siirrosta hallinnonalan talousarvioon. Tuottavuusohjelman toimenpiteitä ja muita säästöjä on kohdennettu hallinnonalalle yhteensä 8,1 miljoonaa euroa. Hallinnonalan tuloihin tuloutetaan Valtion asuntorahaston jäljellä oleva kassa, noin 2,5 miljardia euroa, sekä rahaston vuosittainen tulovirta.

Hallitus haluaa parantaa luonnon ja vesistöjen tilaa ja panostaa tutkimukseen. Olemme turvanneet rahoitusta luonnonsuojeluun sekä vesien ja merien hoitoon, ja koska pelkkä julkinen raha ei tule ratkaisemaan ilmastokriisin lisäksi myöskään luontokatoa, lähetimme eilen lausunnoille hallituksen esityksen luonnonarvomarkkinoiden edistämiseksi. Meidän tulee saada kanavoitua yksityistä rahoitusta entistä enemmän luontotoimiin. Ensi vuoden talousarviossa Metso-ohjelman toteuttamiseen on varattu 19,5 miljoonaa euroa ja Helmi-ohjelmaan 24 miljoonaa euroa. Vesien- ja merenhoidon toimenpiteisiin kohdennetaan 12 miljoonaa euroa. Lisäksi Suomen ympäristökeskukselle osoitetaan lisämäärärahoja uusien menetelmien kehittämiseen ja ennallistamisen tutkimukseen, kumpaankin miljoona euroa.

Rakentamisen ja asumisen osalta hallitus turvaa valtion tukeman asuntotuotannon edellytykset jättäen kuitenkin samalla tilaa myös vapaarahoitteisen tuotannon elpymiselle. Valtion tukeman asuntotuotannon korkotukivaltuuksiin on varattu 1,350 miljardia euroa ja takauslainavaltuuksiin 300 miljoonaa euroa ja perusparannuslainojen valtiontakauksiin 100 miljoonaa euroa. Erityisryhmien asuntojen rakentamiseen ja korjaamiseen osoitetaan 15 miljoonan euron investointiavustukset, jotka kohdennetaan erityisesti pitkäaikaisasunnottomien ja vammaisten asumisen tukemiseen. Lisäksi pitkäaikaisasunnottomuuden poistamiseen varataan 4,65 miljoonaa euroa, korjausavustuksiin 7 miljoonaa euroa ja asumisneuvontaan 2 miljoonaa euroa.

Underpunkt i budgeten PR 131/2025 rd

Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalalla julkisen liikennesähkön ja -kaasun lataus- ja tankkausinfrastruktuurin edistämiseen myönnetään 8 miljoonaa euroa. Määrärahaa käytetään muun muassa suuritehoisten latauspisteiden rakentamiseen ja sähköbussien sekä muun raskaan kaluston latausinfraan rakentamiseen. Liikenteen sähköistymisellä on myös keskeinen rooli ilmastotavoitteiden saavuttamisessa.

Arvoisa puhemies! Täydentävässä talousarviossa ympäristöministeriön hallinnonalalle on tehty tarkennuksia ja lisäyksiä, joilla varmistetaan tärkeiden ympäristötoimien eteneminen. Merkittävimpinä mainittakoon panssarilaiva Ilmarisen öljyntyhjennysoperaation uudelleenbudjetointi, jossa ympäristövahinkojen ehkäisemiseen ja jälkihoitoon myönnettiin 1,3 miljoonaa euroa.

Valtiovarainvaliokunta on täydentänyt hallituksen esitystä lisärahoituksella luonnon-suojelulle ja ympäristönhoidolle. Lisäykset kohdistuvat muun muassa Pidä Saaristo Siistinä ry:n ja Metsähallituksen toimintaan, lintutarhojen ylläpitoon sekä retkeilyrakenteiden kunnostukseen kansallispuistoissa. Lisäksi rahoitusta osoitetaan kosteikkojen kunnostukseen ja virkistyskäytön edistämiseen. Näillä rahoituksilla on merkittäviä etenkin paikallisia vaikutuksia luonnon monimuotoisuuden turvaamiseen ja kansalaisten luontoyhteyden vahvistamiseen. Kiitan eduskuntaa näistä päätöksistä. Niillä osoitetaan, että myös tiukan taloudenpidon aikana ympäristöstä ja luonnosta huolehtiminen on yhteisesti jakamamme tavoite. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustajat voivat pyytää minuutin mittaisia vastauspuheenvuoroja painamalla V-painiketta ja nousemalla seisomaan. — Edustaja Fagerström, olkaa hyvä.

14.14 Noora Fagerström kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitos ministerille siitä, että tiukasta taloustilanteesta huolimatta hallitus ei leikkaa ympäristön- ja luonnonsuojelusta. On hienoa, että asunnottomuuden torjuntaan panostetaan, tuetun asuntotuotannon järjestelmää järkevöitetään, puhtaan teollisuuden investointiympäristöä vahvistetaan Suomen kasvun vauhdittamiseksi, luvitusta sujuvoitetaan ja lupakäsittelyä tehostetaan. Se, että Suomesta tehdään puhtaan energian suurvalta, on kerrassaan upea juttu, ja se, että suomalaisille kotitalouksille ja yrityksille turvataan varman ja kohtuuhintaisen sähkön saatavuus. Fingridiä pääomitetään ja lisäydinvoiman rakentamista selvitetään, mitkä molemmat ovat erittäin tärkeitä. Haluaisinkin kysyä: missä tämä selvitys lisäydinvoiman rakentamisesta tällä hetkellä menee? — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Piisinen, olkaa hyvä.

14.15 Jorma Piisinen ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Otan kantaa asuntomarkkinoiden tilanteeseen, joka on murrosvaiheessa. Vaikka asuntokauppa on jo orastavassa kasvussa, on tunnustettava edellisen nousukauden aikana unohdettu vastasyklisyyden periaate. Vuokra-asuntotuotanto jatkui kiivaana suhdanteen huipulle asti, ja se johti osaltaan ylitarjontaan ja tyhjiin asuntoihin. Myös tyhjillään olevia omistusasuntoja on nyt tuotu vuokramarkkinoille. Tämä on heijastunut paitsi vuokratasoon myöskin kaupan käyntiin sijoittajien vetäytyttyä markkinoilta. Rakentajilla on haasteena uusien ja käytettyjen asuntojen välinen hintaero, mikä osaltaan viivyttää uudistuotannon käynnistymistä. Myöskin rahan saanti on tiukassa. Kun rakentamisen ennustetaan elpyvän ensi vuonna,

Underpunkt i budgeten PR 131/2025 rd

meillä on tilaisuus toimia viisaammin: keskitytään rakennustuotannossa laatuun ja asuntojen kokonaismäärässä todelliseen tarpeeseen, hyödynnetään nykytilanteesta saadut opit, ja rakennetaan tulevaisuudessa markkinoiden todellista rytmiä kunnioittaen.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kvarnström, olkaa hyvä.

14.16 Johan Kvarnström sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies, ärade talman! Kiitos ministerille monista tärkeistä nostoista. Niistä huolimatta esitän vähän kritiikkiäkin, koska tällä kaudella on tapahtunut useita suuria muutoksia. Tämä koskee myös tämän pääluokan kahta suurta kokonaisuutta eli ilmasto- ja ympäristöpolitiikkaa ja asuntopolitiikkaa. Muutamassa vuodessa kohtuuhintaisen asumisen välineet on romutettu ja asunnottomuus on kääntynyt jälleen nousuun. Opiskelija-asuntoja ja muiden erityisryhmien asuntoja valmistuu tukileikkausten myötä jatkossa erittäin vähän, eikä rakennusosalalle ole kohdennettu riittäviä toimenpiteitä.

Tässä tilanteessa olisi tarpeen muun muassa tukea korjausrakentamista ja turvata erityisryhmien asuminen vahvemmin. Valtion asuntorahaston lakkauttamista koskeva budjettilaki saa lausunnoissa kovaa kritiikkiä, ja seuraukset ovat pitkäaikaisia ja uhkaavat vaikeuttaa vastasyklistä asuntopolitiikkaa. Se, että asuntopolitiikkaa muutetaan tällä tavoin samaan aikaan, kun hallitus tekee kovia leikkauksia asumistukeen ja sosiaaliturvaan, on huolestuttava yhdistelmä.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kallio, olkaa hyvä.

14.18 Vesa Kallio kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Tilastot näyttävät, että rakentamiseen käytettävän puutavaran määrä on pudonnut 5 miljoonasta kuutiosta 2 miljoonaan viimeisen 20 vuoden aikana. Alan toimijat arvostelevat, että Suomessa puurakentamisen edistäminen vesitetään päätöksenteossa, tai heillä on tämmöinen väite. Arvostelu kohdistuu jopa yksittäisiin virkamiehiin.

Puurakentamisen esteenä ala näkee, että rakentamisen arvoketju on luotu betonirakentamiselle. Tämän seurauksena puun asema rakentamisessa on heikko, vaikka tekniset ja ympäristöperusteet olisivat sitä tukevia.

Pääministeri Orpo, hallitusohjelmassa on ihan hyvät, toki varsin lyhyet kirjaukset puurakentamisesta, mutta kysymys niistä liittyy siihen, onko mitään toimenpiteitä tämän puurakentamisen sääntelyn purkamiseksi ja millä toimenpiteillä hallitus voisi edistää hiiltä varastoivan puurakentamisen ilmastohyötyjen kasvattamista rakennusallalla ja edistää näin muutenkin lamassa olevaa rakentamista. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Pitko, olkaa hyvä.

14.19 Jenni Pitko vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Petteri Orpon hallitusohjelmassa linjataan, että Suomi pyrkii luontopositiiviseksi. Se tarkoittaa sitä, että positiivisia toimia, mitkä koskettavat luontoa, tulisi olla enemmän kuin luonnontilaa heikentäviä. Tämä budjetti ei vastaa tähän vaatimukseen. Luonnonsuojelubudjetti ei riitä vastaamaan meidän syvenevään haasteeseemme luontokadon edetessä, ja ympäristölle haitallisia tukia ei taas ole leikattu. Nyt olemme kuulleet viime päivinä, että hallitus on myöntämässä 150 miljoonan euron tuen luonnonsuojelualueelle suunniteltuun kaivokseen. Tämä

Underpunkt i budgeten PR 131/2025 rd

yksittäinen summa on enemmän kuin koko tämä meidän nyt esitetty luonnonsuojelubudjetti. Hallitus ei myöskään ohjaa verotuksella ottamaan käyttöön ympäristöystävällistä teknologiaa, eikä ilmastotoimiakaan ole juuri tuotu tänne eduskuntaan. Niitä on esitettykin liian vähän, ja niiltä puuttuu rahoitus ja aikataulu. Arvoisa ministeri, eikö meillä olisi jo kiire tehdä jotain?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kivelä, olkaa hyvä.

14.20 **Mai Kivelä vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ilmasto- ja luontotoimien laiminlyöminen jatkuu, vaikka tavoitteita ei olla saavuttamassa. Ministeri, miten suoraselkäistä on sitoutua ympäristötavoitteisiin, jos ei esitetä riittäviä rahoja ja toimia niiden saavuttamiseksi?

Samaan aikaan, kun ympäristökriisi etenee vaarallisesti, hallitus vain tekee päätöksiä, joilla päästöjä lisätään, pettää harvoja lupauksiaan ja lähettää jopa Brysseliin lobbauskirjeitä, jotta jo sovitut tavoitteet lakaistaisiin maton alle. Nyt viimeisimpänä hallitus on ollut massiivisesti vesittämässä yritysvastuudirektiiviä, ja yrititte jopa saada muita maita mukaan heikentämään ennallistamisasetusta. Nämä lisätoimet metsäsektorilla tulevat olemaan ratkaisevia ilmastotavoitteen saavuttamisen kannalta, mutta tähän vain olette kannustaneet hakkuiden lisäämiseen. Me valiokunnassa jatkuvasti kuulemme, kuinka olisi metsien puolella erittäin kustannustehokkaita toimia, mutta te jätätte ne hyödyntämättä. Ministeri, miksi hallitus tuhlaa rahoja jopa haitallisiin tukiin, kun metsien puolella voisi tehdä vaikuttavaa ilmasto- ja luontopolitiikkaa [Puhemies koputtaa] yhteiskunnan näkökulmasta halvemmallalla?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ledamot Ingo, varsågod.

14.21 **Christoffer Ingo r** (vastauspuheenvuoro): Värderade talman! Först vill jag tacka ministern för visad förståelse för de 600 000 markägarna i Finland som äger vår skogsmark. Markanvändningssektorns utsläpp och kolbindning är på agendan nu igen, då Luke publicerade den senaste växthusgasinventeringen för fjolåret. Inventeringen avslöjade det vi alla nog har vetat: Skogen är en kolsänka. Men den visar också att våra metoder utvecklas konstant och att ny information ger en mer realistisk bild över markanvändningssektorns utsläpp och kolsänkor. Bra så, men här finns fortfarande ett problem.

Suomi kehittää jatkuvasti kasvihuonepäästöjen laskumenetelmiään, mutta se ei riitä kokonaiskuvan saamiseksi Euroopassa. Meillä on EU:ssa yhteiset päästövähennystavoitteet, mutta jostain kumman syystä päästöjä mitataan eri tavoin täällä kuin muualla EU:ssa. Suomella lienee Euroopan parhaimmat mittaustavat, mutta se myös rankaisee Suomea eniten. Haluaisin siksi kysyä arvon ministeriltä: milloin saamme nähdä yhteisiä päästölaskentamenetelmiä koko EU:n alueella, jotta varmistetaan Suomen asema kokonaiskuvassa?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Heinäluoma, olkaa hyvä.

14.22 **Eveliina Heinäluoma sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Täytyy ilmaista vakava huoli suomalaisen kohtuuhintaisen asumisen tulevaisuudesta. Tässä yhdistyy nyt monta eri asiaa, toisaalta tämä asuntomarkkinatilanne, jolle hallitus ei ole kyennyt teke-

Underpunkt i budgeten PR 131/2025 rd

mään yhtään mitään. Asuntotuotanto on 90-luvun kaltaisessa täysin suorassa pudotuksessa, ja kyllä pelkään, että tämä toipuminen tulee kestäämään pitkään. Ja jopa rakennusteollisuuden ennusteet pienestä kasvusta tälle vuodelle eivät todennäköisesti tule toteutumaan.

Ja sitten tähän yhdistyy tämä hallituksen päätös romuttaa kohtuuhintaisen asumisen työkalut, mikä tulee tarkoittamaan isoja vaikeuksia kunnille jatkossa tarjota kohtuuhintaista asumista. Ja olen kyllä pettynyt myöskin kokoomuksen muutokseen. Teillä on sentään aikaisemmin ollut ymmärrystä elinkeinoelämälle, joka tässä tilanteessa tulee kärsimään myös siitä, että asumisen hinta pääkaupunkiseudulla nousee niin kalliiksi, että täällä ei matalapalkka-alojen työntekijöillä ole varaa jatkossa asua.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kosonen, olkaa hyvä.

14.24 Hanna Kosonen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Minun joulumieleni ei tuossa joululounaalla vielä kadonnut, joten jatkan tällä linjalla, jossa kerron hyviä asioita, mitä hallitus on tehnyt.

Se on tietysti hyvä, että te olette satsanneet Saaristomerelle. Toki ehkä olisimme toivonneet Saimaallekin joitakin puhdistustoimenpiteitä ja elvytystoimenpiteitä, mutta Saaristomeren tilanne on nyt parantunut, ja se on tietysti hyvä uutinen.

Sitten näistä energia- ja ilmastostrategioista ja suunnitelmista. Tietysti positiivista on se, että siitä 2035:n tavoitteesta ei olla tingitty. Ja mainitsittekin tästä sähköverkkovahvistuksesta ja siitä lainsäädännöstä, mikä mahdollistaa myös näille paikallisille sähköverkkoyhtiöille niitä vahvempia linjoja. Se on hyvä muutos, hyvin kannatettava. Suomessa on sähkö hyvin edullista, koska olemme tehneet jo pitkään uusiutuvaan pohjaavaa politiikkaa ja myös hajautettua politiikkaa, ja hyvällä tiellä on syytä jatkaa.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Krista Mikkonen, olkaa hyvä.

14.25 Krista Mikkonen vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Talous on tosiaan tiukoilla, ja sen takia ihmettyttää, miten hövelisti hallitus tekee ympäristö- ja ilmasto-politiikkaa. Edelleen maksetaan miljoonatolkulla tukia ja annetaan veroaleja fossiilisille. Erilaisiin tukiin ei laiteta tiukkoja ympäristövaatimuksia, eikä oteta käyttöön sellaisia uusia keinoja, vaikka maankäytön muutosmaksua, joilla voitaisiin vähentää ympäristöhaittoja ja vahvistaa myös hiilinieluja.

On erikoista, että todellakin ympäristöä ja luontoa saa pilata hyvin edullisesti, jopa ilmaiseksi, ja siitä jopa maksetaan ja sitten julkinen talous joutuu korjaamaan nämä haitat. Ympäristöhaitalle pitäisi todellakin saada hinta. Se olisi myös vastuullista taloudenpitoa.

Nyt tänään ollaan saatu uutisista lukea, että lääketeollisuus lobbaa ankarasti, jotta se ei joutuisi maksamaan omista haitoistaan elikkä se ei joutuisi osallistumaan niihin kustannuksiin, mitä vesien puhdistamisesta tulee, vaikka EU-direktiivi näin vaatii. Ja nyt kysyn ympäristöministeriltä: kai tässä huolehditte siitä, että aiheuttaja maksaa ja lääketeollisuuskin joutuu näistä puhdistamisista maksamaan eikä [Puhemies koputtaa] sekin kaikkineen kaadu veronmaksajien niskaan? [Mai Kivelä: Hyvä kysymys!]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Asell, olkaa hyvä.

Underpunkt i budgeten PR 131/2025 rd

14.26 **Marko Asell sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Rakennusala ja nimenomaan asuntotuotanto ovat olleet pitkään syvässä lamassa. Rakentamisen supistuminen jatkui vuoden kolmannelle neljännekselle, eikä uudisrakentamisessa ole nähtävissä käännettä. Rakennusyritysten luottamus on Euroopan heikointa, ja asuntotuotanto on pudonnut 90-luvun laman tasolle. Asuntomarkkinoiden toipuminen on kesken, hinnat laskevat edelleen, eikä rakentaminen käynnisty laskevassa hintaympäristössä. Rakennusteollisuus RT:n tuoreen ennusteen mukaan edes 20 000 asunnon tuotantotasoon ei päästä ensi vuonna ja aiemmat arviot pienestä kasvusta näyttävät jäävän toteutumatta. Miten hallitus aikoo vastata tähän rakennusalan poikkeuksellisen heikkoon tilanteeseen? Miksi hallituksen tähän asti esittämät tukitoimet ovat jääneet näin vaatimattomiksi suhteessa alan laman syvyyteen, työllisyysvaikutuksiin ja pitkän aikavälin riskeihin koko kansantaloudelle?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Aalto-Setälä, olkaa hyvä.

14.27 **Pauli Aalto-Setälä kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Kiitos ministerille esittelystä ja edustaja Viitaselle hyvästä yhteisen jaoksemme johtamisesta.

Nostaisin edustaja Kososen viitoittamalla tiellä muutaman myönteisen asian tästä.

Onhan aivan oleellista, että tässä säästötilanteessa on pystytty säästämään luonto kaikilta lisäsäästöiltä. Tällä summalla saa varmasti jotakin aikaan, vaikka kaikki me ymmärrämme, että pelkästään veronmaksajien euroilla ei luontokato koskaan tule taittumaan vaan tarvitaan yrityksiä, yhteisöjä, kuntia mukaan.

Kolme hyvää asiaa, mitkä jaostossa nousivat tähän tarkennettuun hallinnonalan budjettiin: Nimenomaan Itämeren ja vesien suojeluun tuli 12,2 miljoonaa. Panssarilaiva Ilmarinen voi tuntua pieneltä asialta, mutta se on äärimmäisen vaarallinen myrkkytynnyri. On upeaa, että se nostetaan sieltä ylös. Ja tietysti olen hyvin iloinen, että Pidä Saaristo Siistinä sai sen 200 000 euroa. Saaristomereen on pantu rahaa jonkin verran tässä nyt tämänkin hallituskauden aikana, ja minusta on tärkeää huomata, että elokuussa valmistuneen arvion mukaan näistä HELCOMin hotspot-kriteereistä, joita on 23, täyttyy 17 kriteeriä, eli toiminnallamme on jotain merkitystä.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Elo, olkaa hyvä.

14.29 **Tiina Elo vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hallitus on kertonut sat-saavansa metsien suojelussa vapaaehtoisuuteen. Metso-ohjelma on tähän toimiva ja pidetty työkalu, ja sillä onkin tärkeä rooli suomalaisessa metsien suojelussa. Ongelma vain on, että rahaa hallitus varaa yksityisessä omistuksessa olevien metsien suojeluun tarpeeseen nähden aivan liian vähän. Tuore esimerkki Pohjois-Pohjanmaalta: siellä on suojeltu Metso-rahoilla 500 hehtaaria metsää, mutta ainakin kaksinkertainen määrä olisi voitu suojella, jos rahaa olisi ollut. Oma surullinen lukunsa ovat valtion vanhat metsät, joita hakataan luontojärjestöjen raportoinnin mukaan jatkuvasti. Hallituksen ylitiukat kriteerit eivät vanhoja metsiä suojele, eivätkä tyhjät sanat auta, kun arvokas vanha metsä on menetetty. Kysynkin teiltä, ministeri Multala: miten aiotte varmistaa, että vielä jäljellä olevat luonnoltaan arvokkaat vanhat metsät saadaan suojelun piiriin?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Rasinkangas, olkaa hyvä.

Underpunkt i budgeten PR 131/2025 rd

14.30 Merja Rasinkangas ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Luonnonvarakeskuksen mukaan Suomen metsät ovat sittenkin olleet hiilinielu, kuten esimerkiksi Ruotsissa ovat olleet koko ajan. Hienoa, että tähän on nyt tullut selkeys ja Luonnonvarakeskus on vihdoin oppinut laskemaan.

Samalla järki tulisi palauttaa myös turpeen kohteluun, josta meillä Suomessa on valtavat varannot ja vienti vetäisi. Turve on monikäyttöistä niin kuivikkeena, maataloudessa, energiana, viljelyssä kasvualustana ja ympäristöturpeena ja jopa kosmetiikassa.

Ilmasto- ja ympäristöpolitiikassa pitää olla maalaisjärki mukana. Meidän ei tule vaikeuttaa enempää Suomen maataloutta, huoltovarmuutta, ihmisten arjen kustannuksia eikä yritysten kilpailukykyä ilmastotoimilla. Luonnonsuojelun varjolla ei tule vaarantaa meidän omaa vihreää kultaa eli metsäteollisuuttamme. Maanomistajien vapaaehtoisuuteen perustuvien Metso- ja Helmi-suojeluohjelmien toteuttamiseen varataan yhteensä miltei 50 miljoonaa euroa. Juurikin vapaaehtoisuuteen perustuen tulee suojelun tapahtua.

Arvoisa puhemies! Suomi on tehnyt paljon kohti puhdasta siirtymää eikä voi pelastaa suurvaltojen päästökuormaa. [Puhemies koputtaa] — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kokko, olkaa hyvä.

14.31 Jani Kokko sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Osallistuin aamulla energiateollisuuden joulupuurolle, ja siellä esiteltiin tuoreimpia, vielä vahvistamattomia lukuja muun muassa siitä, että maamme sähköstä jo 97 prosenttia on fossiilitonta ja kaukolämmöstäkin 78 prosenttia. Varsinkin tämän jälkimmäisen luvun oletetaan nousevan lähitulevaisuudessa vielä entistä enemmän.

Ehkä yksi osoitus siitä, miten vahvasti suomalainen elinkeinoelämä on ottanut nimenomaan vihreän siirtymän ja myös ilmastomuutoksen torjunnan agendalleen, on nimenomaisesti se, mitenkä sillä pystytään vahvistamaan suomalaisen elinkeinoelämän ja työllisyyden menestymistä, että me tarjoilemme kotimaassa ratkaisuja fossiilittomaan elämään ja myös sitten globaalisti viemme näitä eteenpäin.

Mutta kun valitettavasti tuntuu aina välillä, että hallituksen linja ilmastopolitiikan saralla horjuu lähinnä riippuen siitä, keneltä asiasta milloinkin kysytään, niin tässä tietysti toivoisi, että hallituksella olisi selkeä viesti suomalaiselle elinkeinoelämälle ja ennen kaikkea myös niitä kannustimia, vaikka niiden tukimuotojen, veroratkaisujen ja ihan jo lainsäädännön mukaisesti, että ne yritykset [Puhemies koputtaa], alat, jotka toteuttavat vihreää siirtymää ja kunnianhimoista ilmastopolitiikkaa, pääsisivät vähän helpommalla [Puhemies koputtaa] kuin nämä fossiilisuuteen panostavat.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Sammallahti, olkaa hyvä.

14.32 Tere Sammallahti kok (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvon puhemies! Ehkä hie-
man ihmettelen sitä pessimismää, millä täällä oppositio suhtautuu vallitsevaan asiointilaan ja niihin päätöksiin, mitä ensi vuonnakin täällä tullaan tekemään. Suomi nyt kuitenkin edelleen on Euroopan metsäisin maa. Meillä on erittäin hyvässä kunnossa olevat vesistöt. Meillä jopa se paha, paha metsäteollisuus huolehtii siitä, että meidän metsät ovat kunnossa, puubiomassa metsissä kasvaa ja niin edespäin.

Enemmän minua tässä kaikessa huolestuttaa se, että täällä ei ilmeisesti mitään pystytäkään tekemään ilman valtiota ja ilman julkisen sektorin puuttumista: ei saada asuntoja rakennet-

Underpunkt i budgeten PR 131/2025 rd

tua, ei saada metsiä suojeltua, mikään ei tunnu onnistuvan ilman jonkinlaista tukihimmeliä, joka on rakennettu kahden edellisen tukihimmelin päälle. Toivoisin, että jatkossa me luotettaisiin enemmän markkinatalouteen ja siihen, että suomalaiset kyllä ihan omatoimisesti haluavat suojella suomalaista luontoa. On aivan niin kuin te ette luottaisi suomalaisiin siinä, että me halutaan omia nurkkia pitää puhtaina. [Jenni Pitko pyytää vastauspuheenvuoroa]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kalmari, olkaa hyvä.

14.33 Anne Kalmari kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Tulin tänne kyselemään eduskunnan edellyttämän lainsäädännön perään. Nimittäin viime kauden loppupuolella, kun teimme valkoposkikihanhista mietintöä kansalaisaloitteen pohjalta, eduskunta edellytti, että 9 artiklassa säädettyjä poikkeusmahdollisuuksia hyödynnetään ja lintujen karkottaminen ampumalla sallitaan ja se sallitaan myös keväällä pesintärauha huomioiden. Eduskunta edellytti, että valkoposkikihanhien hyödyntäminen sallitaan. Eduskunta edellytti, että EU:ssa ajetaan liitesiirotta ja myös sitä, että valkoposkikihanhia koskevat poikkeuslupa-asiat siirretään Varsinais-Suomen elinkeinokeskuksesta Pohjois-Karjalaan. Mitä hallitus nyt on tehnyt? Se on muuttanut lupamaksuja. Kun valkoposkikihanhia häiritään, niitä ampumalupia ei nykyään juurikaan myönnetä, mutta jos kattilankansilla tai muilla idiooteilla systeemeillä häiritään valkoposkikihanhia, [Puhemies koputtaa] tämä lupamaksu nousi 300 eurosta 1 500 euroon. Tässä on se, mitä te teette viljelijöiden hyväksi.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia, edustaja Kalmari. — Edustaja Simula, olkaa hyvä.

14.35 Jenna Simula ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Valtiovarainvaliokunta lisäsi 150 000 euroa Suomen Metsästäjäliitolle ympäristötöihin. Metsästäjät tekevät arvokasta luonnon- ja riistanhoitotyötä. Ympäristöministeriön hallinnonalalta rahoitetaan myös Metsähallituksen luontopalveluiden tehtäviä, kuten kattavien ja turvallisten retkeilyverkkojen ja kansallispuistojen ylläpito.

Metsästys ja luonnonsuojelu eivät ole toistensa vastakohtia, vaan ne täydentävät toisiaan. Puhutaanpa sitten haitallisten vieraslajien torjumisesta tai vaikkapa riistakolmiolaskennoista, on metsästäjillä suuri merkitys näissäkin tehtävissä. Haluan kysyä ministeriltä: miten luonnonsuojelun ja metsästyksen yhteensovittaminen etenee? Esimerkiksi aiemmin käytössä ollut kategorinen metsästyskielto luonnonsuojelualueilla kun ei ole ollut lainkaan järkevä ja perusteltu käytäntö.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Lyly, olkaa hyvä.

14.36 Lauri Lyly sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kohtuuhintainen asuminen on varmaan kaikkien tavoitteena, ja nyt pitää kysyä sitten, millä siihen päästään. Siihen on monta keinoa: ensinnäkin pitää olla kohtuuhintaista tarjontaa ja sitten vapaarahoitteista tarjontaa, ja sitten kaavoituksen pitää olla sillä tasolla, että pystytään niitä tarjoamaan. Aina kun syntyy jossain kohtaa niukkuutta, hinnat nousevat.

Tässä mielessä kun katsoo tätä esitystä, niin meidän kohtuuhintaisen asumisen tukeminen tässä putoaa näillä korkotukivaltuuksilla noin 4 500—5 000:een vuositasolla. Se on ollut siellä 8 000—9 000:n vuositasolla, ja nyt se putoaa tosi alas. Meillä on vapaarahoitteis-

Underpunkt i budgeten PR 131/2025 rd

ta markkinaa kyllä olemassa, mutta se sulaa aika nopeasti pois. Nyt kasvukeskuksissa esimerkiksi työvoiman liikkumisen kannalta tulee ongelmaksi, että meillä kohtuuhintaista asumista ei ole riittävästi. Kun tämä asuntotuotanto on kuitenkin pitkäjänteistä toimintaa ja tämä ei nopeasti nouse pystyyn, niin kysyisinkin ministeriltä nyt: mitä aiotte tehdä tämän kokonaisuuden hahmottamiseksi ja sen selvittämiseksi, mihin tämä asuntopolitiikka, mitä te teette nytten, vie Suomessa? — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Hänninen, olkaa hyvä.

14.37 Juha Hänninen kok (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Asunnottomuus on yksi keskeisiä haasteita tämän päivän Suomessa, ja on tärkeää jokaisen arjen turvallisuuden vuoksi myös päästä siitä eroon. Hallitusohjelman tavoite asunnottomuuden poistamisesta vuoteen 2027 etenee, ja tuettua asuntotuotantoa kohdennetaan erityisesti niille, jotka eivät saa asuntoa markkinoilta, kuten vammaiset, opiskelijat ja asunnottomat. Samalla huomioimme rakennusalan heikon tilanteen. Meidän tärkein tehtävämme on taata turvallinen arki myös heikoimmassa asemassa oleville suomalaisille ihmisille. Juuri sitä tämä budjetti tekee: pitää huolen heikoimmista.

Kiitän tähän lopuksi ministeriä siitä tärkeästä, arvokkaasta ja merkittävästä työstä, mitä olette tehnyt asunnottomuuden korjaamiseksi. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kumpula-Natri, olkaa hyvä.

14.38 Miapetra Kumpula-Natri sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hänninen piti hyvän puheenvuoron. Valitettavasti tuo tavoite vuoden 2027 asunnottomuudesta karkaa, koska 2024 ensi kertaa kymmenen vuoden jälkeen kääntyi asunnottomuus kasvuun, ja siltä näyttää tänäkin vuonna hallituksen saldo, kun katsomme hyvien kirjausten taakse sitä, mitä todellisuudessa tapahtuu.

Halusin itse olla etsimässä sitä piilotettua kasvua, missä se luuraa. Yksi toimintasektori, josta ei työ- ja elinkeinoministeriön puolelta energiaministeriltä saatu sanaakaan irti, on tämän uusiutuvan kasvun puoli, ja jostain syystä täällä halutaan asetella vastakkain metsät ja muut. Mutta kun katson tätä elinkeinoelämän tarjoamaa listaa Suomella vireillä olevista yli 300 miljardin euron investointimahdollisuuksista, niin kyllä siitä suuri osa, melkein 170 miljardia liittyy tuulivoimaan, ja olemme saaneet pitkään katsoa sitä venkoilua, miten sitä saadaan edistettyä. Sitten tulevat vetydata ja siirtoverkot, akut, ja sitten näistä biojalostamoista tai biokaasusta tai biotuotteista löytyy pieni osa vain. Eli se ei ole poliittista, vaan se on meidän elinkeinoelämän puolelta tulevaa toivoa.

Onko teillä joitain ajatuksia löytää vaikkapa aurinkovoimasta uutta kasvusektoria Suomeen, koska sitä kansalaiset odottavat paikallisvoimana lisää?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Aittakumpu, olkaa hyvä.

14.40 Pekka Aittakumpu ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ilmastonmuutoksen torjunta on ohjannut vahvasti politiikkaa niin täällä Suomessa kuin Euroopassa laajemmin, ja valitettavasti ilmastopolitiikka on usein perustunut jopa mielikuviin tai puutteellisiin tietoihin. Hallitusta on syytä kiittää tervejärkisestä linjasta niin kotimaan politii-

Underpunkt i budgeten PR 131/2025 rd

kassa kuin EU:ssakin. Emme tarvitse turhia ideologisia rajoituksia esimerkiksi autoilijoille, yrityksille tai maanviljelijöille.

Tämän vuoden alussa tosiaan Luonnonvarakeskus ilmoitti, että Suomen metsät ovat päästölähde, ja tämä taas kirvoitti silloin taas kerran uusia vaatimuksia metsähakkuiden rajoittamisesta. Nyt tällä viikolla sitten Luke tiedotti, että metsämme ovatkin olleet koko ajan hiilinielu. Laskentatapa oli muuttunut. On, arvoisa puhemies, järjetöntä tehdä politiikkaa erilaisten epävarmojen, jatkuvasti muuttuvien laskelmien ja menetelmien pohjalta, [Mai Kivelä: Mittasuhteet on tiedossa!] sellaista politiikkaa, joka aiheuttaa suurta haittaa suomalaisille eikä ole välttämättä hyödyttänyt ilmastomuutoksen torjuntaa ollenkaan. Tosiasia on, että Suomessa metsää on enemmän kuin vaikkapa 60 vuotta sitten. Suomi on Euroopan metsäisin maa, ja meidän kannattaa hyödyntää metsiämme kestävästi.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Viitanen, olkaa hyvä.

14.41 Pia Viitanen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Todellakin myös rakennuslalla kasvu mataa, ja toden totta rakennusteollisuus joutunee ennusteitaan sekä kuluvalle että tulevalle vuodelle tarkistamaan valitettavasti alaspäin. On tietenkin suuri huoli siitä, että samaan aikaan täällä perinteisiä asuntopolitiikan työkaluja heikennetään ja asuntopolitiikan suuntaa muutetaan täysin siitä, mihin olemme täällä Suomessa tottuneet.

Puhemies! Meillä SDP:ssä on muutamia täsmäesityksiä tähän tilanteeseen. Esitämme esimerkiksi määräaikaista korjausavustusta ihmisten kodeille, joka samalla palvelisi tätä energiatehokasta rakentamista. Tänne esitämme määräaikaista avustamista. Ja samoin esitämme asuntokauppaan vauhtia sillä, että palauttaisimme määräaikaaisesti ensiasunnon ostajille asuntolainan korkovähennysoikeuden sekä ensiasunnon ostajille varallisuusverottomuuden asuntokaupoissa. Nämä olisivat sellaisia määräaikaista täsmätoimia, joilla saisimme asuntokauppaa vauhtia. Toivon, puhemies, että ministeri voisi näitä SDP:n esityksiä kommentoida.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Razmyr, olkaa hyvä.

14.42 Nasima Razmyr sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kotikaupunkini Helsinki kasvaa tänä vuonna. 11 000 asukasta tulee lisää. Ensi vuonna menee 700 000:n raja rikki — ihmisiä ja perheitä, jotka tarvitsevat uuden kodin. Aivan kuten olemme täällä kuulleet, hallitus on valitettavasti romuttanut asuntorakentamisen, erityisesti kohtuuhintaisen asuntorakentamisen, elementtejä.

Me olemme voineet hyvin pitkään olla tässä maassa ylpeitä siitä, että meillä on hyvää asuntopolitiikkaa. Se ei tarkoita sitä, että valtio tekee sitä pelkästään yksin vaan nimenomaan yhteistyössä kaupunkien kanssa. Ja nyt tätä peruskiveä ollaan rikkomassa. Toivon todella, arvoisa ministeri, että kuulette kasvavien kaupunkien viestiä tällä hetkellä — niiden alueiden, joiden menestys ja kasvu ovat oikeastaan kaikista oleellisimpia koko maan talouden kannalta. Tänne tarvitaan kasvua, tänne tarvitaan uusia asuntoja. Toivon kovasti, että tätä hyvää periaatetta ette riko aivan lopullisesti.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Joona Räsänen, olkaa hyvä.

Underpunkt i budgeten PR 131/2025 rd

14.43 Joona Räsänen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Itsekin puutun tähän rakentamisen tilanteeseen, joka meillä todella on erittäin syvässä kuopassa ollut jo pidemmän aikaa. Sehän osittain selittää sitä, miksi meillä ylipäättänsä talous- ja työllisyyskehitys on Suomessa ollut erityisen vaimeaa näinä viimeisimpinä vuosina, ja minkä takia meillä myös työttömyys on noussut, ja miksi myös ne konkurssien määrät ovat nyt vuosituhaten ennätyksessä.

Täällä on useampi edustaja nostanut jo erilaisia toimenpiteitä esille, viimeisimpänä edustaja Viitanen. Osittain täällä asuntorakentamisen puolellahan se keskeinen ongelma liittyy siihen, että meillä ostoketjut eivät lähde liikkeelle, ja jos ostoketjut eivät lähde liikkeelle, se tarkoittaa sitä, että uusia kohteita ei lähde toteutumaan. Senpä takia tulisi pohtia näitä täsmätoimenpiteitä, että miten me saisimme ihmisten luottamuksen palautettua myös sinne asuntomarkkinaan, koska itse asiassa kuluttajien luottamuksessakin, mistä ollaan paljon puhuttu, että miksi tämä talous matala, asuntomarkkinan toimimattomuus on keskeinen osa myös tätä ilmiötä. Sen takia olisin toivonut, että jos ministeri voisi kommentoida näitä esitettyjä keinoja, millä me voitaisiin vauhdittaa näiden ostoketjujen liikkeelle lähtemistä, [Puhemies koputtaa] koska se olisi talouden näkökulmasta hyvä asia ja myös työllisyyden näkökulmasta erinomainen asia.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Pitko, olkaa hyvä.

14.45 Jenni Pitko vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Haluan vastata edustaja Sammallahdelle, joka puhui siitä, että minkä takia aina mennään valtion kirstulle, kun luonnonsuojelusta on kyse, niin kyllähän, kun me Suomessa olemme valinneet tämän vapaaehtoisuuden mallin, mistä ministeri Multalakin äsken puhui, se tarkoittaa sitä, että myös siitä suojelusta maksetaan sitten kompensatio.

Edustaja Mikkonen omassa puheenvuorossaan toi esiin sen, että tehokkaampaa voisi olla tämä saastuttaja maksaa -malli, missä se, kuka sen luontohaitan aiheuttaa, myös siitä maksaa. Olisi kiva kuulla, käykö tämä kokoomukselle, ja olisiko järkevää itse asiassa tämän vapaaehtoisen suojelun rinnalle ottaa enemmän käyttöön näitä malleja.

Hiilinieluista haluan sanoa, että on hyvä, jos täällä nämä Luken laskelmat nyt vihdoin kelpaavat kaikille. Nehän sanovat, että Suomen metsät ovat pieni hiilinielu. Toivottavasti tämä nyt herättää meidät siihen, että me tarvitsemme niitä merkittäviä keinoja, jotta me saamme nostettua tämän pienen hiilinielun sille tasolle, millä me olemme päättäneet itse sen olevan, eli kompensoimaan vuonna 2035 päästöt, [Puhemies koputtaa] joita muilta sektoreilta aiheutuu. [Mai Kivelä: Ja joihin hallitus on sitoutunut!]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Multala, viisi minuuttia, olkaa hyvä.

14.46 Ympäristö- ja ilmastoministeri Sari Multala: Arvoisa puhemies! Kiitos hyvistä kysymyksistä.

Otan ehkä ensin sen, mikä tässä eniten on noussut esiin, eli tämän rakennusalan valitetun heikon tilanteen.

Yhdyn kyllä niihin huoliin, mitä täällä on esitetty erityisesti vapaarahoitteisen asuntomarkkinan heikosta tilanteesta. Siinä todellakin on kysymys paljolti myös kuluttajien luottamuksesta, siitä, ettei uskalleta tehdä sitä isoa päätöstä, hankkia oma asunto, mikä sitten hidastaa asuntokauppojen ja rakentamisen liikkeelle lähtöä. Tähän hallitus toki on reagoi-

Underpunkt i budgeten PR 131/2025 rd

nut. Meillä on valmistelussa ja itse asiassa lähdössä eteenpäin esitys asuntolainojen aikojen pidennysmahdollisuudesta. Se varmasti tuo helpotusta siihen kuukausierään. Myöskin mahdollisuus siitä, että omarahoitusosuus voisi olla pienempi, sisältyy siihen esitykseen. Samanaikaisesti on lähtenyt liikkeelle ja on käynnissä myös näiden asunto-osakeyhtiöiden lainoituksen helpottaminen. Sen on tarkoitus olla nimenomaisesti tällainen suhdannetyöväline, ja nyt näyttää siltä, että tämä tilanne todellakin on pitkittynyt.

Suhtaudun myönteisesti myös näihin erilaisiin ajatuksiin väliaikaisesta vauhdittamisesta. Toki meidän on huomioitava tämä meidän talouden haastava tilanne tässäkin kokonaisuudessa, mutta mielestäni nämä esitykset esimerkiksi varainsiirtoveron väliaikaisesta keventämisestä tai poistamisesta jollekin tietylle ryhmälle ovat ihan positiivisia ajatuksia. Niitä toki on pitkään esitetty eri puolilta tätä salia. Meitä aina tietenkin rajoittaa se, mikä on taloudessa mahdollista.

Mutta totta kai teemme kaikkemme, jotta saisimme tätä vapaarahoitteista markkinaa käyntiin, koska on kuitenkin niin, että olemme käyttäneet sitä keinoa, joka meillä on, eli nimenomaisesti tätä valtion tukemaa asuntotuotantoa nyt suhdanneluonteisesti jo hallituskauden alusta saakka. Korkotukilainavaltuudet olivat erittäin korkealla tasolla kaksi ensimmäistä vuotta. Nyt ne jonkun verran laskevat, mutta edelleenkin tilanne esimerkiksi täällä Helsingissä on se, että vapaarahoitteisilla markkinoilla on erittäin paljon tyhjiä vuokra-asuntoja. Tietenkin tiedämme sen, että väestö kasvaa, ja varmasti osittain nämä tyhjät asunnot johtuvat myös siitä heikosta työllisyystilanteesta, ja niille tulee taas sitten olemaan enemmän tarvetta, kun talous ja myös rakennusala tästä kääntyy. Eli tämäkin on suhdanneluonteista toimintaa, ja kysyntä saattaa nopeastikin sitten kasvaa, ja se vaikuttaa tietysti markkinoihin.

Tämän haluan kuitenkin korjata: Meillähän asuntomarkkinat toimivat sinällään hyvin. Meillä on poikkeuksellisen hyvin toimivat asuntomarkkinat, ja siitä me tietysti haluamme pitää kiinni, että näin olisi jatkossakin. Siihen tietysti liittyy myös se, että haluamme, että jatkossakin voisi käyttää suhdanneluonteisesti asuntotuotantoa, joka on valtion tukemaa, mutta sitten pitää luoda edellytyksiä sille, että nimenomaisesti se vapaarahoitteinen tuotanto voisi lähteä liikkeelle ja toimia sillä puolella markkinaa hyvin. Silloin on luontevaa, että kun vapaarahoitteinen käynnistyy, niin silloin tämän julkisesti tuetun tuotannon osuus vähenee.

Sitten muutama vastaus muihin kysymyksiin.

Täällä oli puurakentamisesta kysymyksiä. Kyllä, sinne niihin kannusteisiin tulee nyt toki myös joitakin parannuksia esimerkiksi rakennusten hiiliraja-arvojen myötä, mutta toki se voi olla, ettei se vielä yksinään kannusteena riitä. Sitä ovat, totta kai, monet hallitukset meitä ennenkin pohtineet, miten saisimme vielä vahvemmin vauhditettua sitä. Se on, totta kai, tärkeä keino paitsi hiilensidonnan myös rakentamisen kestävyysnäkökulmasta.

Sitten puhuttiin paljon ainakin hiilinieluista. On totta, että meillä on paljon myös tietotarpeiden kehittämistarvetta, eli erilaista lisätietoa tarvitaan myös. Ja senhän takia me olemme käynnistäneet tämän hiilinielujen hankkeen, josta me odotamme parempaa lisätietoa sitten jo ensi vuoden puolella. Uskon kyllä, että yhdessä sen kanssa voimme vastata myös siihen, että meillä on parempaa, vertailtavampaa tietoa käytössä myös Euroopan unionin tasolla, kunhan myös muut maat haluavat sitten panostaa omalta osaltaan siihen, että saamme laskelmatietojen lisäksi myös mittausdataa, ja tästä odotan todella ensi vuoden puolella lisätuloksia. Tämä oli sinällään positiivinen asia, että hiilinielut ovat ikään kuin

Underpunkt i budgeten PR 131/2025 rd

laskennallisesti vahvistuneet, mutta totta kai on sekin totta, että edelleen vajee on suuri suhteessa siihen tasoon, mistä me olemme aikanaan lähteneet.

Vielä jos ehdin muutamaa tässä välissä vastata.

Uusiutuvista kysyttiin. Eilen saimme juuri erittäin hyviä uutisia, eli kolme uutta tuuli-voimahanketta lähtee käyntiin, saimme kuulla investointipäätöksistä 400 miljoonan euron edestä, 277 megawattia. Eli en sanoisi, että tämä on millään tavalla heikossa tilanteessa, vaan päinvastoin, kyllä meillä tulee jatkossakin lisääntymään myös tuulivoima ja toivottavasti myöskin merituulivoima. Sillehän me luomme nyt hallituksessa edellytyksiä lainsäädännöllä ja kilpailuttamalla näitä alueita. Aurinkovoima myöskin todennäköisesti tulee kasvamaan, ja sillekin luodaan nyt sitten lainsäädäntökehikkoa siellä alueidenkäyttölaissa, jotta myös saadaan kaavoituksen piiriin siltä osin kuin on kyse teollisuuden mittakaavan hankkeista.

Ihan ensimmäisenä kysyttiin myös — edustaja Fagerström kysyi — tästä lisäydivoiman rakentamisesta. Siinähan meillä todellakin ydinenergiain uudistus tulee ensi vuoden alussa tänne eduskuntaan, mutta meillä rahoituksen selvitys on käynnissä, ja myös siitä saadaan tietoja ensi vuoden alussa, ja sen jälkeen päästään sitten tekemään tarvittaessa päätöksiä. On selvää, että todennäköisesti näitä pienempiä ydinenergiailaitoksia voi syntyä ilman ainakaan tuotannon aikaista tukea, mutta voi olla, että suurempien ydinenergiailaitosten osalta tarvitaan jonkinlaista riskinjakoa, jos haluamme investointipäätöksiä saada ainakaan tämmöisen matalan energian hinnan aikana. Kysymys on kymmenien vuosien hankkeista, ja silloin epävarmuus on niissä tietysti suurta, kannattavuuden osalta myös. Mutta ensi vuoden alusta päästään edistämään myös ydinenergiaa tässä salissa myös lainsäädännön muodossa.

[Anne Kalmarin välihuuto] — Jos puhemies sallii vielä, niin voin tähän pyrkiä vastaamaan. — Vaikka toki nyt oli kysymys budjetista täällä, niin tässä nyt moni muukin asia saa vastauksensa. Todellakin meillä on hallitusohjelmassa erittäin vahvat kirjaukset siitä, että haluamme siirtää valkoposkihanhet metsästyslain piiriin, myöskin niin, että niitä voidaan silloin hallita siellä paremmin. Erityisesti Itä-Suomessa tämä on suuri ongelma. Tätä työtä edistämme yhteistyössä tietysti maa- ja metsätalousministeriön kanssa, koska metsästyslaki, jonka piiriin nämä pitäisi siirtää, on maa- ja metsätalousministeriön lainsäädäntöä, kuten varmasti edustaja Kalmari myös tietää. Mutta olen aivan samaa mieltä siitä, että meidän on korkea aika saada tähän haasteeseen ratkaisu. Sitä tietenkin rajoittaa se, että Euroopan unionin lintudirektiivissä nämä valkoposkihanhet ovat tiukemmin suojellun lajin piirissä — vaikka me kaikki tiedämme ja näemme, [Puhemies koputtaa] että ne ovat melkoisen elinvoimaisia — niin että tämä asettaa tiettyjä rajoitteita. Mutta teemme sen, minkä voimme täällä kotimaassa tehdä, ja sitä asiaa edistän kaikin voimin.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Sitten siirrymme puhujalistalle. Edustaja Krista Mikkonen, olkaa hyvä.

14.54 Krista Mikkonen vihr: Arvoisa puhemies! Hallituksen esitys ympäristöministeriön hallinnonalan osalta on heikko. Sillä ei saavuteta niitä tavoitteita, mitä hallitus on ohjelmaansa kirjannut. Hallitus on sitoutunut hiilineutraalisuuteen 2035, mutta tähän saakka se on omilla toimillaan lisännyt päästöjä. Eduskunta on yksimielisesti jo kolmesti velvoittanut hallitusta tuomaan lisäkeinoja ilmastotavoitteen saavuttamiseksi. Vastauksena hallitus on kehottanut odottamaan ilmastosuunnitelmien valmistumista. No, nyt nuo suunnitelmat

Underpunkt i budgeten PR 131/2025 rd

on annettu eduskuntaan, mutta niiden toimilla Suomi ei ole saavuttamassa ilmastoneutraaliutta edes vuoteen 2050 mennessä. Suunnitelmissa ei ole riittäviä keinoja, eikä siellä olemillekaan keinoille ole olemassa rahoitusta. Samanaikaisesti luemme päivittäin uutisia ilmaston kuumenemisen vaikutuksista. Orpon hallituksen toiminta on vastuutonta. En tiedä, miten aiotte selittää toimettomuutenne niille nuorille, joiden hyvän elämän mahdollisuuksia heikennetään. Voitteko te katsoa lapsianne silmiin? Nimittäin kyse ei ole siitä, etteikö keinoja olisi. Hiilineutraalisuustavoite on edelleen käden ulottuvilla. Vihreät ovat osoittaneet keinot sen saavuttamiseksi. Se vaatii ennen kaikkea tahtoa, ja se hallitukselta puuttuu. Viimeistään nyt hallituksen tulisi tarttua toimeen sen sijaan, että jatkatte kinastelua tavoitteesta ja piiloudutte lisätutkimusten taakse. Mitä enemmän ilmastotoimia lykätään, sen kalliimmiksi ne tulevat. Mitä pidempään suljetaan silmät tosiasioilta, sen suuremmiksi haitat tulevat.

Arvoisa puhemies! Hallituksen toimet luontokadon pysäyttämiseksi eivät ole riittäviä. Suomi on sitoutunut pysäyttämään luontokadon vuoteen 2030 mennessä. Se vaatisi merkittävästi vahvempia tekoja kuin hallitus on tehnyt. Hallitus rikkoi jo oman lupauksensa vanhojen metsien suojelusta määritellen niin heikot kriteerit, etteivät edes nykyiset kansallispuistot täyty niitä. Iso osa suojelua tarvitsevista valtion vanhoista metsistä jää suojelun ulkopuolelle. Metso-rahast ovat taas aivan liian niukat, jotta halukkaat yksityiset maanomistajat voisivat suojella metsiään. Metso-rahastojen lisäämisen puolesta ovat juuri yhdessä vedonneet niin MTK, metsäteollisuus kuin ympäristöjärjestöt. On hyvä, että hallitus on jatkanut työtä luonnonarvomarkkinoiden kehittämiseksi, jotta saamme myös yksityistä rahaa luonnonsuojeluun. Yhtä lailla pitäisi varmistaa lainsäädännöllä, että luontoarvot huomioidaan nykyistä paremmin kaikessa toiminnassa ja haitasta joutuu maksamaan. Nyt luonnon monimuotoisuutta saa heikentää ilmaiseksi, toisinaan siitä jopa maksetaan, ja haittojen korjaaminen tehdään veronmaksajien pussista. Tämä on käsittämättömän heikkoa taloudenpitoa, mihin olisi syytä pikaisesti puuttua.

Metsien lisäksi haluan nostaa esille perinnebiotoopit, jotka ovat varsinaisia monimuotoisuuden hotspoteja. Kaikki perinnebiotooppimme ovat uhanalaisia. Silti meillä on tilanne, että toisaalla kunnostamme perinnebiotooppeja ympäristöministeriön Helmi-rahoilla, jotta niistä saadaan maatalouskäyttöön sopivia luonnonlaitumia, kun eläimet laiduntavat alueita EU:n maksamilla maataloustuilla ylläpitäen näin merkittävää monimuotoisuutta. Mutta Suomi on kansallisesti, siis aivan omin toimin, muuttanut laidunmaan korvauskelepoisuuden tulkintaa niin, että luonnonlaitumista ei saa enää samaa rahoitusta kuin ennen. Tämä on johtanut tilanteeseen, jossa laidunnus on jouduttu lopettamaan. Eli ensin julkisella rahalla kunnostetaan luonnonlaitumet, olemme EU-rahalla niitä laiduntaneet, ja nyt tämä toimiva käytäntö on romutettu, mikä on jälleen kerran niin luonnon kuin talouden näkökulmasta käsittämättömän haitallista.

Tänään olemme saaneet lehdistä lukea, miten vahvasti lääketeollisuus lobbaa hallitusta, jotta siltä ei vaadita EU:n jätevesidirektiivin velvoitetta maksaa haitallisten lääkejämien poistamisen kustannuksista — jälleen esimerkki siitä, kuinka ympäristöä pitäisi saada pilata ilmaiseksi ja lasku lähetetään veronmaksajien maksettavaksi.

Arvoisa puhemies! Ympäristön pilaamista, luonnon monimuotoisuuden heikentymistä ja ilmastokriisiä ei millään saada kuriin, jos valtio ei kykene laittamaan haitalle hintaa.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Lyly, olkaa hyvä.

Underpunkt i budgeten PR 131/2025 rd

14.58 Lauri Lyly sd: Arvoisa puhemies! Puhun ensin vähän asumisesta ja sitten puhun lopuksi sähköstä.

Arvoisa puhemies! Meillä on semmoinen tilanne, että rakentaminen on aivan lamassa ja noin parikymmentätuhatta asuntoa valmistuu tällä hetkellä vuositasolla. Aikaisempi taso silloin, kun oli normaalitilanne, oli 30 000—35 000 asuntoa vuodessa, joista noin 8 000—9 000 oli tämmöistä tuettua asumista, kohtuuhintaista asumista ja loppu oli markkinoiden hoitamaa noin karkeasti ottaen. Tällä hetkellä kohtuuhintaisten asuntojen saanti alkaa olla aika tiukkaa, ja sitä kysyntää on todella paljon. Se markkina ei ole tässä kadonnut mihinkään, koska siihen liittyy monta tekijää. Opiskelijoilla on omat juttunsa, joihin palaan vähän myöhemmin, ja sitten on tämä aikuisväestö, jossa sitten työn perässä liikutaan ja muutenkin, kun pitää näissä kasvukeskuksissa asua, se kohtuuhintainen asuminen on ihan keskiössä.

Meillä on tilanne, että nyt näillä korkotukivaltuuksilla, jotka puolittuvat vuodesta 24 noin karkeasti ottaen, tällä hetkellä tulee se 4 500—5 000 valtion tukemaa asuntoaloitusta, ja se on tosi pieni määrä ja varmasti iskee sitten myöhemmin aika kovaa vauhtia vastaan.

No se, miksi tämä on niin tärkeää, että niitä kohtuuhintaisia asuntoja olisi riittävästi, liittyy tähän asumisen kohtuuhinnan pitämiseen. Siinä ensimmäinen asia on, että niitä asuntotontteja on riittävästi. Jos siellä tulee niukkuutta, niin heti näkyy asuntohinnoissa se, että meillä on asuntotuotannon toimijoita riittävästi ja tarjontaa myöskin vapailla markkinoilla. Sitten kolmanneksi tämä kohtuuhintainen vuokratuotanto, joka tarkoittaa sitä, että se myös heijastuu siihen kovan rahan asumiseen, että se ei pääse nousemaan kovin korkealle. Tämä tulee pikkuhiljaa nostamaan meidän asumisen hintaa, kun tiukkuutta tulee jollain näistä sektoreista, ja nyt näyttää siltä, että tulee tällä vuokra-asuntotuotannon puolella käytännössä.

Sen vuoksi pitäisi nytten aika kiireen vilkkaa miettiä sitä, miten jatkossa tämä vastasyklisyys, rakentamisen suhdanteet, otettaisiin huomioon asuntotuotannon osalta. Silloin kun markkinoilla olisi tilaa ja työvoimaa, silloin pitäisi valtion toimia. Nyt kun meillä on välineitä koko ajan viety pois, asuntorahasto lakkautettu, niin miten tämä tehdään jatkossa? Tämä on semmoinen ydinkysymys, johon meidän pitäisi yhdessä löytää vastauksia.

Opiskelijoitten osalta tämä tilanne on sellainen, että nyt kun sieltä on poistettu investointiavustuksia näiltä erityisryhmiltä, niin siinä meni myös opiskelijoitten osalta, ja nyt sitten eilen hyväksyttiin täällä korkotuki, joka voi olla sataankin prosenttiin asti, että sillä lailla ollaan pääsemässä siellä. Mutta se asuntotuotanto-ongelma siellä tuli omien toimenpiteitten kautta, ja jopa siitä, että siirrettiin opiskelijat yleisestä asumistuesta tänne opiskelijoiden asumistuen piiriin, jolloin tuet pienenevät, jolloin taas tulee sille asumiselle erityisen suurta tarvetta. Eli meillä on tällaisia isoja haasteita täällä asumisen puolella.

Arvoisa puhemies! Vielä tähän energiapalettiin. Meillä pitää olla monipuolinen ja erittäin puhdas tuotanto, ja nyt meillä alkavat pullonkaulat syntyä siitä, että tuotantoa alkaa tulla — tässä sanottiin, että tuulivoimaa tulee. Tämä siirtokyky eri alueiden välillä Suomessa kantaverkon osalta ja muunkin verkon osalta: sen kaavoitus ja muut toimenpiteet pitäisi saada niin nopeiksi, että ne toteutuvat. Meillä kuitenkin tällaisen ison verkon tekeminen vie useita vuosia, niin että se yleensä voidaan saada aikaiseksi kaikkine valitusmenettelyineen. Sitä kysyisin ministeriltä: mitä kaikkea tällä alueella ollaan tekemässä, että me mahdollistamme tämän siirtokyvyn ympäri Suomea paremmaksi kuin se tänä päivänä on? — Kiitos.

Underpunkt i budgeten PR 131/2025 rd

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kallio, olkaa hyvä.

15.04 Vesa Kallio kesk: Kiitos, arvoisa herra puhemies! Minulla oli valmisteltuja puheita, mutta joitain huomioita siitä, mistä täällä on käyty keskustelua:

Jos aloitan valkoposkivanhasta, niin tosiaan tänään itsellenikin tuli se tieto, että karkotuslupan hinta on viisinkertaistunut. Se on kyllä aika karua, koska se karkotuslupa tarvitaan, oli niitä hankkeita sitten 4 000, jotka nekin tuhoavat peltoa, tai oli niitä sitten 40 000. Kumpikaan ei ratkaise tätä ongelmaa, ja se koko ajan leviää. Varmaan ensi kesänä, jos nyt ei mitään erityistä tapahdu, se on jo Nelostiellä saakka. Itäisessä Suomessahan osa tiloista on kotieläintuotannon jo lopettanut tämän takia. Joku tietysti saattaa jopa ilahtua siitäkin, mutta itse en näe siinä mitään positiivista, koska hajautettu tuotanto olisi se kaikista tärkein.

Biokaasuun viitattiin tässä, ja tuossa nähtiin tuoreita tilastoja: biometaanin tuonti on yli nelinkertaistunut Suomeen samaan aikaan kun meillä se jumittaa, varsinkin kun byrokrati-aa on tullut sinne koko ajan lisää. Tämä menee enempi tuonne TEMin puolelle, mutta kuitenkin kokonaisuutena tämän uusiutuvan energian osalta. Nythän näkyi oliko se OECD:n tilastossa, että meillä kolmoskvartaalilla — se on tietysti pistemäinen vertailukohde — vuoden takaiseen on vähentynyt uusiutuvan energian osuus, mikä on äärimmäisen ikävä asia.

No, sitten näistä metsien hiilinieluista: Tämä on vähän semmoinen pöyristymislaji, kun se on toisena vuonna nollan toisella puolella ja toisena vuonna toisella puolella ja sitten me saadaan siitä kovia puheita aikaiseksi. Kaikki ovat varmaan yhtä mieltä siitä, että samalla kun metsien hiilinielua vahvistetaan, se tarkoittaa sitä, että meidän metsien kasvukykyä voidaan vahvistaa, ja keinoissa varmaan on vähän erilaisia näkemyksiä. Mutta sitten on hyvä muistaa se keskeinen asia, että metsät eivät ole sen takia olemassa, että me voidaan tuottaa päästöjä — metsät eivät ole sen takia olemassa, että me voidaan tuottaa päästöjä — vaan päästöt pitää saada alas ja metsiin semmoisia toimenpiteitä, että niiden käyttö on metsänomistajalle järkevää. Meillä on hyvin laaja, erilainen metsänomistajajoukko, ja samoin on metsänkäyttötapoja. Maailma on aivan erinäköinen kuin silloin kun itse aloitin metsänomistajana 80-luvun lopulla. Me eletään aivan erinäköisessä maailmassa.

No, sitten täällä oli tästä asumisesta, joka on vähän semmoinen erikoinen keskustelun-aihe tuolla valiokunnassakin, ja vähän välillä on hämmentänyt, kun siellä on esitetty jopa, että ei saa asuntopolitiikkaa siellä tehdä. En tiedä, mitä sitten ympäristövaliokunnalle kuuluu, jos siellä ei saa asuntopolitiikkaa tehdä. On tämä kova usko, että markkinat hoitavat, mutta markkinat eivät kyllä hoida silloin jos ei markkinoilta ole mahdollista tehdä rahaa. Silloin markkinat eivät tee mitään. Sen takia me tarvitaan tukea erityisesti erityisryhmille. Siellä nämä investointitukien leikkaukset karsivat sitä joukkoa, jotka sen piirissä ovat, ja nyt lisättiin ihan hyvällä päätöksellä korkotukea, niin että se on se sata prosenttia, mutta ei se ole pidemmän aikavälin ratkaisuna hyvä, ja sieltä jäävät edelleen ulkopuolelle esimerkiksi ikääntyneet, mielenterveyskuntoutujat ja nuoret. Näiden osalta tilanne on huolestuttava.

No, tosiaan mainitsinkin puurakentamisesta, joka on tosiaan ollut sellainen kestoaihe. Puurakentamisen edistämisen ohjelmahan oli, mutta se ikävä kyllä lakkautettiin. Ei sekään mikään autuaaksi tekevä ole, mutta niin kuin ministeri vastasi, toivon mukaan siihen löytyy keinoja, koska kyllä puurakentamisessa me ollaan pahasti muuta Eurooppaa jäljessä.

Underpunkt i budgeten PR 131/2025 rd

Onhan se erikoista, koska meillä raaka-ainetta olisi vaikka kuinka paljon ja voitaisiin sitä sitten hyödyntää.

No, sitten oli viimeisenä tämä vapaaehtoinen suojele. En ihan edustaja Sammallahden puheenvuoroa ymmärtänyt — ei toki ole hänen kohdallaan ensimmäinen kerta — mutta vapaaehtoinen toimi on aina parempi kuin pakko. Kaikessa suojelussa metsänomistajille tulee menetyksiä, ja meillä on se idea, että vapaaehtoisessa suojelussa sitten näistä menetyksistä maksetaan. Nyt tässä on noussut esille se problematiikka, että kun on olemassa semmoisia kohteita, jotka täyttävät ainakin puun ostajan mielestä luonnontilaisten ja vanhojen metsien kriteerit, niin he eivät sitten osta sitä puuta. Kun nämä eivät pääse myöskään niihin suojeleohjelmiin, niin nämä eivät saa korvausta mutta menettävät myös ne puun myyntitulot, kun puun ostajista on tullut niin varovaisia. Kyllä se on tärkeää, että meillä nämä vapaaehtoiset ohjelmat säilyvät ja niissä on riittävä rahoitus, koska kyllä metsänomistajilla on haluja sitä suojelema tehdä. Sitten tietysti on se tilastoimaton vapaaehtoinen suojele — itsellänikin on semmoisia, vaikka en kovin kummoinen metsänomistaja olekaan, kahdellakaan tapaa, en metsien määrän suhteen enkä ehkä muutenkaan — jossa me annamme niiden kohteiden olla, mutta ne eivät oikein näy missään. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Hoskonen, olkaa hyvä.

15.09 Hannu Hoskonen kesk: Arvoisa herra puhemies! Kun katsoo ympäristöministeriön pääluokan rahalukuja talousarvioesityksessä, niin sehän on pienimpiä pääluokkia, mitä meillä budjettikirjasta löytyy, mutta kun katsoo niitä tekoja ja vaikutuksia Suomen kansantalouteen, niin ne ovat aivan kammottavan isoja. Esimerkkinä nyt tänäpä julkisuuteen tulleet Luonnonvarakeskuksen laskelmat, että metsät ovatkin hiilinielu taas kerran. Välillä ne olivat päästölähde. Se vaihtelee melkein sen mukaan kuin syksyinen sää, että samana päivänä kolmea neljää eri ilmaa saattaa olla. Tämä kuvatkoon sitä, missä tilanteessa rakas isänmaamme on. Luonnonvarakeskuksen veivaaminen näillä eri luvuilla asettaa jo koko kyseisen viranomaisen täydellisen epäluotettavaan tilanteeseen. Tässä pitää Valtiontalouden tarkastusviraston puuttua tähän peliin. Eihän se voi olla niin, kun viranomaiselle virkamieslain mukaan kuuluu ehdoton totuusvelvoite ja kuten tiedämme, perustuslain 2 §:n 3 momentti sanoo, että kaiken julkisen toiminnan tulee perustua lakiin ja lakia on tarkoin noudatettava, mutta Suomesta on ympäristöviranomaisten toimesta syötetty Euroopan unioniin niin paljon väärää tietoa, että se tulee aiheuttamaan Suomen kansantaloudelle valtavaa vahinkoa.

Ensimmäisenä kun nämä päästökauppaluvut ovat väärä, se on aiheuttanut sen, että turpeestakin on tehty fossiili. Me tällä hetkellä poltamme tässä maassa arvokasta puuta, siis tukkipuuta ja kuitupuuta. Kukaan ei ole tarkkaan sanonut, koska bulvaanit hoitavat sen puun metsästä sinne polttolaitokseen eli voimalaitokseen, mutta viidestä seitsemään miljoonaa mottia sitä vuodessa palaa. Se on helppo laskea siitä turpeen määrästä, mikä silloin aikoinaan oli käytössä, ja nyt kun sitä ei ole, niin se on sitten haketta, ja sitä hakemäärää ei pienistä risukoista saa. Eli tukkipuuta menee surutta polttoon, ja Suomen kansantalous kärsii. Jokainen motti, mikä poltetaan kaasuna taivaalle, on satojen satojen eurojen vahinko kansantaloudelle per motti. Siinäkin syntyy jo miljardin vahinko. Mikä pahinta, menettämme metsäteollisuuden tuotannon ja sen lisäarvon, mitä se yhteiskunnalle tuottaa, työpaikat ja monet muut.

Underpunkt i budgeten PR 131/2025 rd

Ympäristöministeriö, tai ei suoraan ministeriö, mutta sen kanssa yhteistyötä tekevät Luonnonvarakeskus ja Suomen ympäristökeskus, joiden välille voi vetää yhtäläisyysviivan, tällä väärällä toiminnallaan pitävät huolen siitä, että syöttämällä vääriä lukuja tuonne Euroopan unionin komissiolle meidän seuraamukset tulevat olemaan tämän takia aivan kammottavat. Nyt on tulossa metsäkatoasetus, sitten tulee ennallistaminen. Katsokaapa, hyvät edustajakollegat — vaikka vähälukuisina olettekin paikalla, mutta toivon mukaan työhuoneessa seuraavat loput sitten tätä istuntoa — tänä päivänä sitä tilannetta, mikä Euroopan unionissa on: Kun nämä päästökauppaluvut ovat meillä väärät, niin nyt sitten Brasilian ilmastokokouksesta tuli meille ja kaikille Euroopan unionin jäsenmaille ja koko maailmaan viesti, että metaanin ilmakehään päästö on kaikista vaarallisinta koko ilmakehämme kannalta. Mitä tekee Suomen ympäristöministeriö? Ennallistaa soita, mikä aiheuttaa sen, että valtava määrä metaania niistä soista purkautuu ilmakehään seuraavien kymmenien vuosien aikana. Siis onko näin, että kun Brasiliasta lentää lentokoneella ympäristöministeri tänne, niin hänelle metaanipäästö on tämän matkan aikana muuttunutkin hyväksi? Brasilian ilmastokokoushan nimenomaan sanoi, että tämä asia on erittäin vakava ilmastopoliittinen riski, ja meillä ruvetaan nyt tekemään oikein valtion rahalla valtavalla rahasummalla — 800 miljoonaa on arvioitu ennakkoon, miten paljon maksaa ennallistaminen per vuosi — valtavaa vahinkoa Suomen ja maapallon ilmakehälle. Meilähän ei omaa ilmakehää tietenkään ole, vaan se on kaikki yksi ja yhteinen. Ilmastopoliittika ei tunne maan rajoja, kuten tiedämme.

Tämän takia, arvoisa puhemies, tällainen höpöhöpöpolitiikka on lopetettava. Eivät veronmaksajien rahat tähän enää riitä. Ja sitten se aiheuttaa vielä sen, että kun puuta poltetaan pois, meiltä loppuu rakentaminen tai vähenee olennaisesti, samalla metsäteollisuuden vienti vähenee, mikä aiheuttaa sen, että Suomen valtionvelka ei kuin kasvaa, sitten metalliteollisuus vähenee, kun eivät siellä Ponsset ja John Deeret enää myy niin koneita, ja ei tehdä sitä oikeaa energiaa eikä tehdä niitä muita arvokkaita tuotteita, mitä puusta saa.

Joitakin teistä tämä ehkä naurattaa, mutta katsokaa nyt, miten tällä hetkellä toistakymmentä miljardia velkaannumme, ja ensi vuonna Suomen velkamäärä ylittää 200 miljardia euroa. Vieläkö tällä porukalla riittää kanttia lähteä lisää velkaa ottamaan? Haluaisin nähdä ne kansanedustajat, jotka siihen velkakirjaan nimensä panevat, tai jonkun ministeri, kenellä riittää kantti panna vielä yhteenkin velkakirjaan nimi. Ei varmasti löydy. Tällä keinoin me ajamme Suomen alas, ja se aiheuttaa sen, että meidän edessämme on jättityöttömyys ja se tilanne, mikä Kreikassa oli, kun Kreikka meni selvitystilaan.

Jos joku ei puheitani usko, niin lopuksi, arvoisa puhemies, otan yhden esimerkin: Kreikka kun meni selvitystilaan, niin ensin leikattiin palkkoja ja valtion eläkkeitä 30 prosenttia ja hetken kuluttua kymmenen prosenttia lisää. Onko tässä salissa yhtään semmoista kansanedustajaa, [Puhemies koputtaa] joka lähtisi tälle tielle ja panisi nimensä siihen päätökseen vaikka ministerinä, että leikataan 30 prosenttia palkkoja valtion palkollisilta ja sitten kymmenen prosenttia huomenna lisää, mikä koskee myös valtion eläkkeitä? [Puhemies koputtaa] Toivon, arvoisa puhemies, että tämä asia otetaan vakavasti, koska tällä pelillä ei voi enää jatkaa.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Pitko, olkaa hyvä.

Underpunkt i budgeten PR 131/2025 rd

15.14 Jenni Pitko vihr: Arvoisa puhemies! Kestävä talous perustuu tietenkin sille, että me jätämme tämän maapallon elinkelpoisena myös tuleville sukupolville: että me suojemme suomalaista luontoa ja teemme osamme ilmastomuutoksen torjunnassa.

Tässä salissa on keskusteltu nyt hiilinieluista. Sitä keskustelua on käyty myös julkisuudessa varsin paljon. On jopa juhlittu sitä, että Suomen metsät ovat kääntyneet hiilinieluksi tai laskelmat ovat tarkentuneet niin, että ne ovatkin hiilinielut. No, kuten ministeri sanoi, varmasti voimme olla tyytyväisiä, että näin on, mutta kyllähän kun niitä lukuja katsoo, se muutos ei ole merkittävä. Meillä on edelleenkin varsin vaikea tilanne hiilinielujen suhteen. Se, että me olemme pieni hiilinielu, ei auta meitä tällä kehityksellä kattamaan niitä päästöjä tulevaisuudessa 2035, jolloin olemme päättäneet olla hiilineutraaleja. Tällä pienellä hiilinielulla siis pitäisi kattaa kaikki liikenteestä, teollisuudesta, asumisesta ja maataloudesta tulevat päästöt. Emme varmasti niitä niin pieniksi saa painettua, että pienellä hiilinielulla vielä kannattaisi juhlia. Eli tarvitsemme merkittävästi lisätoimia maankäyttösektorin hiilinielujen kasvattamiseksi. Niitä edelleen odotamme hallitukselta — valitettavasti niistä ei ole tietoa. Näissä budjeteissa on peruttu joitakin aikaisemmin, edellisellä hallituskaudella päätettyjä maankäyttösektorin hiilinieluja vahvistavia toimia, ja mitään uutta emme vielä ole saaneet takaisin.

Energiapolitiikasta haluan tässä vaiheessa sanoa, että meillä on hyvä kehitys tietenkin Suomessa ollut jo pitkään, kun sähköntuotanto on puhdistunut ja uusiutuvalla energialla tuotetaan koko ajan enemmän energiaa, mutta on myös niin, että tämä kehitys ei ole itsensänselvyyttä. Nyt hallitus on päättämässä muun muassa tästä tuulivoiman etäisyysääntelystä, joka on yksi riski tälle kehitykselle. Se tulee vähentämään tuulivoiman rakentamisen mahdollisuuksia erityisesti Etelä-Suomessa. Itse kun olen tuolta pohjoisesta, niin kyllä ajattelen myös, että sosiaalisesti hyväksyttävyyttä toisi myös se, että tuulivoimaa olisi tasaisemmin joka puolella Suomessa. Yli 40 prosenttia tuulivoimasta sijaitsee tällä hetkellä Pohjois-Pohjanmaalla. No, toki me otamme jatkossakin sinne tuulivoimaloita vastaan. Haluamme tuottaa puhdasta energiaa koko Suomelle ja meidän Pohjois-Pohjanmaan teollisuudelle.

No, sitten näistä Metso- ja Helmi-ohjelmista, joista myös on ollut puhe. Niiden rahoitus laahaa perässä tarpeeseen suhteutettuna, mutta on hienoa, että tässä salissa kuitenkin pidämme niitä kaikki tärkeinä. Toivoisin, että hallitus etsisi niihin vielä lisärahoitusta tulevissa budjeteissa. Luemme ja kuulemme jatkuvasti tarinoita ympäri Suomen siitä, miten perilliset haluaisivat suojella vanhemmiltaan perittyjä vanhoja metsiä tai muita luonto-alueita tai ihmiset haluaisivat jättää tämmöisen myönteisen perinnön tuleville sukupolville, mutta valtio ei tällä hetkellä pysty moniinkaan niihin hankkeisiin vastaamaan.

No, sitten hieman tästä asumisesta ja rakentamisesta. Tämä hallituksen päätös investointituen lakkauttamisesta on ollut surkea tähän suhdanteeseen nähden. Meillä oli Oulussa asuntomessut viime kesänä. Ne olivat hienot messut, joissa oli upeita taloja, mutta yksi talo sieltä puuttui, nimittäin puukerrostalo, mikä oli opiskelijoille tarkoitettu täysin suunnittelu-/rakennusvalmis, mutta hanke meni jäihin, kun hallitus poisti tämän investointituen opiskelijoilta. Tässä rakentamisen suhdanteessa olisimme mieluummin nähneet tämän rakennustyömaan olleen käynnissä näiden parin vuoden aikana.

No, sitten käyttäisin sanasen markkinaehtoisesta tuotannosta, mistä sinänsä ei vielä tai ei useinkaan tässä salissa keskustella. Nythän näemme sen kehityksen, että nämä vapaana olevat asunnot, joita on markkinoilla runsaasti tällä hetkellä, eivät kuitenkaan vastaa siihen kysyntään, mitä ihmisillä on. Nämä asunnot on tehty sijoittajien tarpeiden lähtökohdasta,

Underpunkt i budgeten PR 131/2025 rd

ei ihmisten, ja nyt kun sijoittajat ovat vetäytyneet, ei näille asunnoille meinaa olla kysyntää. On usein ajateltu, että markkinat korjaavat itse itseään, mutta koska kaupungeissa, mihin ihmiset yleensä muuttavat, on asuntoja vähän, joudutaan ottamaan sitä, mitä tarjolla on. Ajattelinkin ehdottaa tässä ympäristöministerille, että Suomeen tulisi saada sellainen taho, joka valvoisi asumisen laatua ja antaisi sen toteutumiseksi esimerkiksi politiikkasuosituksia, tai että ylipäänsä tietäisimme, mikä meidän asumisen laatutaso tällä hetkellä on. Suomessa taitaa olla valtiolla yli kymmenen erilaista tutkimuslaitosta, mutta mikään niistä ei vastaa asumiseen.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Hänninen, olkaa hyvä.

15.20 Juha Hänninen kok: Arvoisa puhemies! Asunnottomuus on yksi keskeisiä haasteita, jopa ongelmia tämän päivän Suomessa, ja on tärkeää jokaisen arjen turvallisuuden vuoksi myös päästä siitä eli asunnottomuudesta eroon. Samalla huomioimme rakennusalan heikon tilanteen. Meidän tärkein tehtävämme — muistutan siitä lähes joka ainoassa puheessani — on varmistaa ihmisten turvallinen arki ja erityisesti myös heikoimmassa asemassa oleville suomalaisille ihmisille.

Arvoisa puhemies! Huoltovarmuuden ja valmiuden vuoksi olisi turve saatava nopeasti hyötykäyttöön. Tällä kaudella sitä ei varmaan vielä saada, koska se ei lue hallitusohjelmassa, mutta tämä on suuri huoli ja tarve.

Tämänhetkinen linjamme on ympäristöstä ja luonnosta selkeä ja kunnianhimoinen: Suomesta tehdään puhtaan energian suurvalta.

Tässä talousarviossa on otettu huomioon suomalaisille kotitalouksille ja yrityksille varma ja kohtuuhintainen sähkön saatavuus, mikä on sekä kilpailukyvyyn että arjen turvallisuuden kannalta ratkaisevaa. Päätös Fingridin pääomittamisesta vahvistaa kantaverkon kehittämistä ja sähkön toimitusvarmuutta. Näiden lisäksi lisäydinvoiman rakentamista selvitetään ja puhtaan teollisuuden investointiympäristöä parannetaan sujuvoittamalla luvitusta ja tehostamalla lupakäsittelyä. — Tiedoksi ministerille ja myös edustajille, että meillä siellä Oulun lähellä Pyhäjoella on ihan valmis paikka ydinvoimalalle, että jos tarvitsee nopeasti saada asioita käyntiin, niin se onnistuu siellä. — Näillä ratkaisuilla rakennetaan puhdasta kasvua, vahvaa huoltovarmuutta ja kestäväää tulevaisuutta Suomelle ja ennen kaikkea tarjotaan eväät investointien käynnistämiseksi nopeasti ja ennakoitavasti.

Arvoisa puhemies! Hallitus kantaa vastuunsa ympäristöstä ja ilmastosta myös tässä talousarviossa. Suomi on onnistunut päästövähennyksissä päästökauppa- ja energiateollisuuden erinomaisesti, ja taakanjakosektorilla olemme lisätoimilla etenemässä kohti tavoitetta. Ilmasto- ja ympäristöpolitiikkaa tehdään tässä talousarviossa määrätietoisesti tietoon perustuen. Emme toimi ideologioita seurataksemme vaan tutkittua tietoa hyödyntäen. Meille on tärkeää, että ympäristön- ja luonnonsuojelusta pidetään kiinni. Metso- ja Helmi-ohjelmia jatketaan, tutkimusta vahvistetaan ja vesien- ja merenhoitoon panostetaan. Me haluamme turvata suomalaisen yhteiskunnan ja maamme säilymisen myös tuleville sukupolville. — Kiitos, arvoisa puhemies.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Heinäluoma, olkaa hyvä.

15.24 Eveliina Heinäluoma sd: Arvoisa puhemies! Suomalainen asuntopolitiikka on ollut siitä menestyksestä, että me olemme onnistuneet täällä hyvällä yhdistelmällä mark-

Underpunkt i budgeten PR 131/2025 rd

kinaehtoista asuntorakentamista ja valtion tukemaa asuntotuotantoa saavuttamaan monia sellaisia hyötyjä, jotka näkyvät koko yhteiskunnassa. Me olemme melkeinpä ainoita maita, joissa on onnistuttu asunnottomuuden torjunnassa, ja olemme vuosikymmenten aikana saaneet asunnottomuuden laskemaan. Me olemme onnistuneet segregaaation torjunnassa, mikä on esimerkiksi Euroopan monissa pääkaupungeissa tänäkin päivänä iso haaste, ja me olemme onnistuneet tässä asuntopolitiikassa yhdistämään myöskin asuntotuotannon hyvään elinkeinopolitiikkaan. Mutta nyt pelkään, että nämä tavoitteet ovat jatkossa entistä vaikeampia saavuttaa, koska niin rankalla kädellä hallitus nyt romuttaa tätä pitkään jatkunutta hyvää suomalaisen asuntopolitiikan linjaa.

Me näemme täällä Helsingissä, että viime vuosien aikana meillä ovat vuokratästit lisääntyneet kaupungin omissa asunnoissa, meillä ovat hädät lisääntyneet ja asunnottomuus on vuosikymmenten työn jälkeen lähtenyt jälleen kasvuun. Tämä on erittäin huolestuttava viesti. Samaan aikaan kun hallitus laskee ja romuttaa tätä kohtuuhintaista asuntotuotantoa, myöskin leikataan rajulla kädellä erityisryhmien investointiavustuksista. Niin kuin ministeri tässä totesi, jatkossa käytännössä tämä erityisryhmien investointiavustus riittää koko maassa vain vammaisten asuntojen rakentamiseen, eli opiskelija-asunnot ja senioriasunnot jäävät kokonaan vaille tätä investointiavustusta, eli Helsingissäkään ei lähde yhtään uutta senioriasuntoa liikkeelle — käsittämätöntä, ei yhtään uutta senioriasuntoa. Pelkään kyllä, että tämä jättää vielä isot, pahat jäljet meidän hyvään yhteiskuntamalliimme myös täällä pääkaupunkiseudulla.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Tiedustelisin edustaja Karilta, aiottako pitää lyhyemmän puheenvuoron sieltä. [Mika Kari: Kyllä! — Johannes Koskinen: Edustaja Viitanen myös!] — Olkaa hyvä.

15.26 Mika Kari sd: Kiitoksia, arvoisa herra puhemies! Olisin itsekkin toivonut hallitukselta jo tietenkin pidemmän aikaa tähän rakennusalan taantumaa suhdannepanostuksia, jotta rakennusala ei sakkaisi, niin kuin se nyt teki. Nämä toimet hallitukselta ovat pikkuhiljaa oikeaan suuntaan, mutta niin kuin kaikki näemme, vielä riittämättömiä.

Oman lapsuuteni ensimmäinen lintu oli nostokurki, kun vanhempamme maaseudulta muuttivat kaupunkiin ja aravarakentamista Suomessa tehtiin. Siellä Lahden Liipolassa se lintu taivaalla lensi ja uusia asuntoja tuli. Tänä päivänä on toisin.

Kysyn, arvoisa ministeri, jos teillä on mahdollisuus vielä vastata — jos ei muuta, niin tuolla eduskunnan kuppilan puolella — tästä puurakentamisen tarpeesta. Jo 90-luvun alussa Lahdessakin tehtiin, ja ympäri Suomea, puurakentamiskokeiluja, kerrostaloja, mutta vielä tänäkin päivänä 30 vuoden jälkeen lainsäädäntö rajoittaa puurakentamista muun muassa kerroskorkeuksien osalta. Kun maailmalla kiertelen isänmaata edustaen, niin usein törmään siellä huomattavasti korkeampaan puurakentamiseen. En tiedä, onko betonista jäänyt meille tällainen kansakunnallinen ikään kuin painolasti. Betonirakentamistakin tarvitaan, mutta puurakentamista pitäisi lisätä. — Kiitoksia, herra puhemies.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Multala, kolme minuuttia, olkaa hyvä.

15.28 Ympäristö- ja ilmastoministeri Sari Multala: Arvoisa puhemies! Täällä on muutamia suoria kysymyksiä. Pyrin niihin vastaamaan, ja sitten ehkä yleisesti vielä ilmasto-, ympäristö- ja asumispolitiikasta.

Underpunkt i budgeten PR 131/2025 rd

Täällä kysyttiin muun muassa tästä vesipuitedirektiivistä, ja se todellakin on meillä valmistelussa. Pyrimme saamaan osittain sen valmiiksi jo ensi vuoden syksyyn mennessä. Sitten niiltä osin kuin puhutaan siitä tuottajavastuusta, johon direktiivi velvoittaa, kyllä sitä valmistellaan myös, mutta haluamme selvittää vielä lisää, yhdessä toivottavasti sosiaali- ja terveysministeriön kanssa, vaikutuksia muun muassa lääkkeiden saatavuuteen ja niin edelleen. Emme halua kuitenkaan tehdä hallitsemattomia päätöksiä. Haluamme myös edetä samassa linjassa kuin muut Euroopan unionin jäsenmaat. Tämä on velvoittavaa lainsäädäntöä, ja sitä emme sinälläänkään ole välttämässä, vaan haluamme sen toimeenpanon tehdä huolella.

Sitten samaan aikaan tästä asuntopolitiikasta: Kyllä, me olemme käyttäneet sitä välinettä, mikä meillä on käytettävissämme, eli valtion tukema asuntotuotanto on merkittävässä määrin saatu pidettyä korkealla tasolla nyt ensimmäisinä vuosina hallituskauden aikana. On tietenkin huolestuttavaa, että samaan aikaan kun meillä on paljon myös vapailla markkinoilla vuokra-asuntoja tyhjiillään, vuokrien tasot ovat laskeneet vähäisestä kysynnästä johtuen, meillä myöskin sitten hädät ovat kasvaneet, ja erityisen paljon sieltä tuetusta tuotannosta. Kun olemme saaneet niitä tilastoja, niin se on se huolestuttava asia tässä, eli juuri siinä asuntotuotantomuodossa, jonka olisi tarkoitus vastata niiden asukasryhmien tarpeisiin, jotka eivät vapailta markkinoilta voi saada asuntoa, hädät ovat kasvaneet, nimenomaisesti täällä tuetussa tuotannossa, ja siinä kyllä kaupungit voivat itse tehdä myös lisää. Olemme siihen tukea myös myöntäneet pitkäaikaisasunnottomuuden työn puitteissa 5,5 miljoonaa euroa, ja sitä tukea tulee myös olemaan lisää. [Eveliina Heinäluoma: Entäs sosiaaliturvaleikkaukset!] Tässä ei ole siis kysymys siitä, että asuntoja ei olisi riittävästi. Oulussa on tehty hyvää työtä. Pyydän myöskin kääntämään katseet sinne, sillä siellä on kyety hyvällä yhteistyöllä välttämään häätojen määrän kasvu tästä tuetusta tuotannosta. — Se siitä asuntopolitiikasta tältä osin.

Edelleenkin ensi vuonna korkotukilainavaltuudet ovat kohtuullisen korkealla tasolla ja tuettua tuotantoa tullaan edistämään. Myös sataprosenttinen korkotukilainavaltuus opiskelijoille tulee saamaan näitä opiskelija-asuntohankkeita liikkeelle, ja ymmärtääkseni näihin on suhtauduttu täällä salissa myönteisesti yli puoluerajojen.

No, ilmastopolitiikasta täällä jotkut toteavat, että emme tee mitään, ja jotkut sanovat, että teemme liikaakin. Se totuus on varmastikin jossain siellä puolessavälissä. Kyllä, me teemme toimia sen eteen, että Suomessa päästöt vähenevät, ja kyllä ne kaikki kustannustehokkaimmat keinot ovat niitä Euroopan laajuisia, kuten vaikkapa päästökauppa, jolla saadaan sitä investointivarmuutta yrityksille, ja sen tulokset nyt nähdään. Se on ollut erittäin kustannustehokas keino saada investointeja puhtaisiin teknologioihin, energiasektorilla päästöt vähenemään, ja tätä me haluamme jatkaa. Olemme myös edistäneet Suomessa etupainotteisesti päästökaupan laajentamista Euroopan tasolla. Valitettavasti Euroopassa toki on päätetty nyt lykätä esimerkiksi liikenteen päästökaupan käyttöönottoa vuodella, mutta se on myös tulossa sieltä.

Sen lisäksi haluan mainita, että olen samaa mieltä siitä, että tämä vapaaehtoisien suojelun rahoitus, muun muassa Metso-rahoitus, on erittäin tärkeä keino luonnonsuojelussa meille, sillä se on myös lisännyt luonnonsuojelun hyväksyttävyyttä todella paljon, ja totta kai [Puhemies koputtaa] siinä on kysymys myös omaisuudensuojasta. Ajattelen myös niin, että tarvetta myös sen rahoituksen kasvattamiseen olisi, mutta totta kai, niin kuin kaikessa muussakin, on tärkeää pitää kiinni [Puhemies koputtaa] edes siitä nykyisestä rahoitukses-

Underpunkt i budgeten PR 131/2025 rd

ta. — Tällä hetkellä en tämän enempää ehdi vastata, mutta kiitos puhemiehelle joustavuudesta.

Talman Jussi Halla-aho: Tack. — Debatten och behandlingen av ärendet avbryts och fortsätter senare i detta plenum.

Riksdagen avbröt behandlingen av huvudtiteln klockan 15.31.

Riksdagen fortsatte behandlingen av huvudtiteln klockan 19.11.

Talman Jussi Halla-aho: Nu fortsätter den allmänna debatten om huvudtitel 35 gällande miljöministeriets förvaltningsområde som avbröts tidigare under detta plenum.

Riksdagen avslutade den allmänna debatten.

Riksdagen avbröt behandlingen av huvudtiteln.